

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Projekt CZ.1.07/1.1.00/08.0094 Vzdělávání pro udržitelný
rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech**

Asociace pedagogů základního školství České republiky

www.vcele.eu

06 Kapesné Učební list

Ročník: 6
Doporučený počet hodin: 1 – 2

Autor: Mgr. Petr Kolátor
Editace a grafická úprava textu: Mgr. Bc. Anna Doubková

© 2013 Asociace pedagogů základního školství České republiky

Ilustrační obrázky jsou použity v souladu s podepsanou smlouvou s Milanem Lesniakem a s licencemi k fotodokumentaci projektu VUREES a databáze software Inspiration.

Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

06 Kapesné pro žáky ZŠ: učební list

Snad v každé rodině se v určitém období řeší u dětí otázka, zda jim dávat peníze za domácí práce nebo za úspěchy v životě, od kdy a kolik. Tyto peníze nazýváme „**kapesné**“. Účelem kapesného je naučit žáky **zásadám správného hospodaření**. Hospodaření s malou částkou pod kontrolou rodičů se žák učí předvídat své výdaje a stanovit si priority utrácení s tím, že nejdříve by měl uspokojit své potřeby a teprve potom svá přání.

Kapesné může být i **vhodnou motivací**. Když je vyvinuta ze strany žáka větší snaha nebo úsilí (například zlepšení v prospěchu, v chování nebo úspěchy ve sportu), může to být důvod k odměně, například finanční. U kapesného je vždy dobré nastavit určitý **režim odměňování** – za co, kdy a v jaké výši. Je to dobrý prostředek, jak žáky začít vychovávat k finanční gramotnosti, jak je začít učit hospodařit s penězi a umožnit jim poznat, že pro získání peněz je potřeba nejdříve něco dobrého udělat pro sebe, rodinu, kamarády nebo společnost.

Obecně je vhodné dostávat od rodičů kapesné s nástupem do ZŠ. Záleží na tom, k čemu jsou peníze určeny a jaký je celkový postoj a možnosti rodičů k financím. Jak velkou částku dostávat ve formě kapesného záleží především na rodičích a chování, jednání a školních výsledcích jejich dětí. **Doporučená výše kapesného** podle průzkumů ČSOB záleží na stáří žáků ZŠ. Pro věk 8 – 12 let se pohybuje výše kapesného v rozmezí 200 – 300 Kč/měsíc. Pro věk 13 – 15 let ve výši do 500 Kč/měsíc. Žáci ZŠ se postupně musí učit znát cenu a hodnotu věcí, nesmějí si zvykat již v tomto věku jen na vysoký životní standard, protože neví, jak na tom budou finančně v budoucnosti bez pomoci rodičů a státu.

Kapesné by se **nemělo utrácet** za oblečení, školní pomůcky nebo stravu. Toto by měli financovat rodiče.

Kapesné je vhodné po dohodě s rodiči rozdělit na **tři části rovným dílem**:

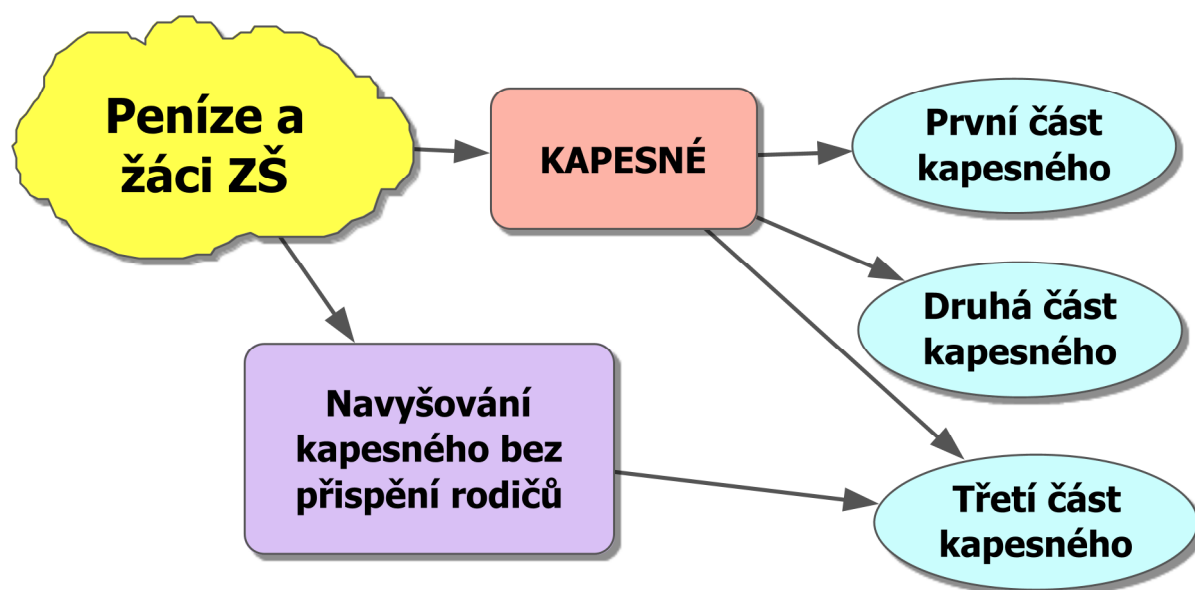
- První část kapesného si může žák **utratit, za co chce**. Rodiče pouze kategoricky vymezí, za co v žádném případě nesmí utrácet tuto část – například za cigarety.

- Druhá část je vyčleněna na **spoření do kasičky** pro nákup vytouženého snu – například nákup nových kolečkových bruslí, letadla na dálkové ovládání, roční permanentku do ZOO.
- Třetí část kapesného je **spoření na dárky** pro členy rodiny, pro dárky kamarádům například k narozeninám, pro **dobročinnost** (sponzor opičky v ZOO, příspěvky humanitární či charitativní organizaci – Květinový den) nebo **pro svou podnikatelskou, uměleckou aktivitu se souhlasem rodičů**. Tuto část kapesného si žáci ukládají na podúčet rodičů s měsíčním výpisem. V případě potřeby požádají rodiče o vybrání finanční částky se zdůvodněním, pro co ji budou čerpat.

Dávat kapesné není povinnost. Neexistuje zákon, který by nařizoval jeho vyplácení. Téměř 80 % rodičů z Prahy nedává svým dětem na 1. stupni ZŠ žádné kapesné. Na Moravě je to jen třetina rodičů, která nedává svým dětem kapesné.

Navyšování kapesného bez přispění rodičů, ale s jejich souhlasem, je možné zařadit do jeho třetí části. Všeobecně platí, že žákům ZŠ, kteří nedovršili 15 let svého věku, je zakázáno pracovat za peníze. Přesto tato věková kategorie s povolením rodičů a příslušného úřadu práce nebo zastřešující organizace mohou například:

- Hrát ve filmech, muzikálech, divadlech za honoráře.
- Vystupovat na veřejnosti v dětských souborech a být honorováni.
- Od 10 let včelařit pod hlavičkou ČSV a prodávat včelí produkty.
- Za účast v soutěžích vědomostních nebo sportovních být finančně ohodnoceni.

Zapamatujte si tyto finanční zásady pro své kapesné:

- Svého kapesného si vážte. Je to váš čas a vaše schopnosti, které jste pro jeho získání obětovali.
- O svých penězích z kapesného byste měli mít přehled, abyste mohli řídit jejich navyšování.
- O svých výdajích z kapesného byste měli přemýšlet a raději peníze šetřit než utrácet.
- Najít příležitost k navýšení kapesného a umět jí využít, patří do finanční gramotnosti.
- Musíte se naučit své peníze z kapesného si chránit.
- Podělte se o své peníze z kapesného s těmi, kteří peníze potřebují a nemohou je vydělat, protože například nejsou tak zdraví jako vy.